

HRAD KAŠPERK

Hrad
Kašperk

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2020

*Mgr. Václav Kůs
hrad Kašperk, leden 2021*

OBSAH

Představení jednotky.....	3
Provozování a správa hradu.....	3
Lidé na hradě.....	4
• Délka turistické sezony	4
• Návštěvnost v roce 2020.....	4
• Personální obsazení hradu.....	4
Programy pro veřejnost.....	6
• Prohlídky hradu.....	6
• Divadlo.....	7
• Koncerty.....	9
• Dny šumavského trojhradí.....	11
• Výstavy.....	12
• Speciální tematické prohlídky.....	12
• Oživená nádvoří.....	13
• Pronájmy, svatby.....	15
Propagace a komunikace.....	15
• Šumavské trojhradí.....	15
• Vnější komunikace.....	15
• Vnitřní komunikace.....	17
Provoz a služby.....	19
• Zřizovací listina hradu Kašperk.....	20
• Dodavatelé, místní produkty.....	23
• Změny a inovace v návštěvnickém provozu.....	24
• Ubytování pro pracovníky.....	26
• Provoz Pustého hrádku.....	27
Stavební práce, památková obnova.....	27
• Stavba nových WC pro veřejnost.....	27
• Rekonstrukce a obnova západní bašty.....	29
• Údržba, památková obnova.....	30
• Hradní hospodářství.....	31
Finanční hospodaření.....	32
• Přehled a výsledky hospodaření.....	32
• Zhodnocení finančního hospodaření.....	33
Zhodnocení roku 2020.....	33
Výhled do roku 2021.....	34
• Znovuotevření a zahájení nové sezony.....	35
• Prohlídky v roce 2021.....	35
• Co očekáváme v roce 2021?.....	36

Představení jednotky

Vlastníkem a provozovatelem hradu Kašperk je Město Kašperské Hory. Jedná se o nemovitou kulturní památku s rejstříkovým číslem 17972/4-3038. Zčásti jde o klasický hrad, zčásti o udržovanou zříceninu gotického strážního hradu ze 14. století. Hrad je situován na severozápadním výběžku hory Ždánov, cca 3 km severně nad Kašperskými Horami.

Hrad Kašperk nemá právní subjektivitu, jedná se o organizační složku města. Příímým zástupcem vlastníka je vedoucí památkového objektu neboli kastelán hradu, který společně s provozním vedoucím, hlavní průvodkyní a pokladní tvoří správu hradu.

Hrad Kašperk je pravidelně zpřístupněn pro turisty s rozmanitou programovou nabídkou. Průměrná roční návštěvnost od roku 1997 je 46.518 platících návštěvníků. Na rozdíl od mnoha památkových objektů Kašperk nemá zpoplatněn vstup na nádvoří. Do celkové návštěvnosti se tedy započítávají pouze turisté, kteří si zakoupí vstupenku na komentovanou prohlídku hradu, divadelní představení nebo koncert.

Provozování a správa hradu

Památková péče

Dle platného zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči je vlastník kulturní památky povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením.

Správa hradu Kašperk pravidelně zajišťuje památkovou záchranu hradního areálu. Hrad Kašperk má zpracován vlastní koncepční dokument plán záchrany kulturní památky a všechny aktivity dotýkající se památkové podstaty objektu provádí po odsouhlasení státní památkové péče.

Od 1. 7. 2017 je správa hradu Kašperk, do té doby jako jedna z organizací městského úřadu, transformována v organizační složku Města Kašperské Hory. Toto opatření bylo provedeno v rámci celkové transformace městských organizací v rámci větší transparentnosti hospodaření a působení. Další důvodem bylo umožnění lepších podmínek pro systémový rozvoj organizace. Forma organizační složka byly v případě hradu zvolena především z důvodů daňové výhodnosti.

Návštěvnícký provoz pro veřejnost

Příprava a realizace programů pro veřejnost představuje klíčovou činnost chodu objektu a jeho prezentace navenek. Smyslem je zpřístupnit hradní areál a seznámit návštěvníky hradu s jedinečnou památkou z doby Karla IV. a k tomu nabídnout další doprovodné služby, jako je např. prodej suvenýrů a občerstvení. Další významnou aktivitou jsou kulturní doprovodné programy pořádané na hradě (např. divadla, cyklus oživené historie, koncerty, výstavy).

Lidé na hradě

Délka turistické sezóny

Oproti rokům předchozím byla turistická sezona v roce 2020 z velké části ovlivněná světovým šířením viru COVID19 a s ním souvisejícími nařízeními vlády. Na hradě Kašperk se situace projevila v podobě opakovaných nucených uzavření celého objektu veřejnosti. Na jaře byl hrad zavřený od vyhlášení nouzového stavu 12. března až do 24. května. Plnohodnotná sezona probíhala pouze od 25. května do 11. října. Od začátku října byla omezená kapacita prohlídky na 9 osob + průvodce. Od 12. října byl pak hrad opět nuceně uzavřen a tento stav trval s krátkou přestávkou v polovině prosince až do konce roku 2020.

Návštěvnost hradu Kašperk v roce 2020

Celková návštěvnost hradu Kašperk za rok 2020 činila **45 453** platících návštěvníků. Ve srovnání s rokem 2019 je to pokles o cca 12 000 návštěvníků. Na svědomí to má pandemie covid 19 a s ní spojené nucené uzavření celého objektu hradu. Pro srovnání: v roce 2019 tvořil podíl návštěvnosti za první pololetí na celkové návštěvnosti 25,7 % (v roce 2018 24,7 %, v roce 2017 opět 24,7 %), v roce 2020 pouhých 12 %, tedy pokles o více než polovinu. Během jarních měsíců tvoří velkou část návštěvníků hradu školní výlety. Za poslední 3 roky byla návštěvnost dětských prohlídek za první pololetí v průměru 2 450 dětí.

V absolutních číslech se jedná o pokles návštěvnosti za první pololetí o cca 9000 lidí, což jsou $\frac{1}{4}$ celkového počtu „ztracených“ návštěvníků hradu. Nucené uzavření hradu se dotklo i oblíbených zimních prohlídek, které byly plánované na již tradiční termín 28. 12. – 1. 1. Za poslední 4 roky byla průměrná návštěvnost těchto prohlídek cca 1700 platících turistů.

Absolutním rekordmanem v denní návštěvnosti je neděle 19. července, kdy na hrad Kašperk zavítalo 1113 platících návštěvníků (2019 – 23. 7. – 801 platících návštěvníků, 2018 – 28. 9. – 1266 platících návštěvníků).

Personální obsazení hradu

Stálí zaměstnanci

kastelán: **Václav Kůs**

Do roku 2020 vstupoval hrad Kašperk kromě kastelána bez stálých zaměstnanců. Nábor a výběrová řízení se uskutečnily teprve v březnu. Z nich vzešlo následující obsazení dalších stálých zaměstnanců hradu:

provozní vedoucí: **Martin Broža** (bydl. v Sušici)
hlavní průvodkyně: **Jana Sázkavská** (bydl. v Sušici)
pokladní hradu: **Klára Staňková** (bydl. v Sušici)
údržba: **Pavel Krejčí** (bydl. v Hartmanicích)

Do provozu byli na stálý úvazek od začátku turistické sezony přijati také tito dva:

Obsluha grilu **Jan Růžička** a obsluha výdejního okénka občerstvení, **Martin Dadák** (oba bydlištěm v Kašperských Horách). Zapracování stálých pracovníků v provozu občerstvení přineslo výhodu mimo jiné ve snazším zaškolování nových sezonních pracovníků.

Sezonní pracovníci

Další pracovní pozice na hradě byly od začátku turistické sezony obsazeny standardně sezonními pracovníky. Ti zastávají role průvodců, obsluhy grilu a občerstvení, prodejců na stánku se suvenýry a příležitostnou pomoc s údržbou nebo úklidem. Celkem se na hradě v roce 2020 vystříдалo **50 sezonních zaměstnanců**. Nejvíce jich bylo současně zaměstnaných prvních deset dní v srpnu, a to celkem 14 (+ na víkend jedna brigádnice do pokladny). Začátek srpna klade na pracovní kapacity tradičně vyšší nároky, protože se konávají večerní divadla.

Z celkových 50 sezonních zaměstnanců bylo nových tváří jen 16, a to především na pozicích průvodců. Přes 2/3 brigádníků jsou lidé, kteří se na hrad Kašperk vrací již několikátou sezonu. Nespornou výhodou této skutečnosti je kvalita poskytovaných služeb. Brigádníci velmi dobře znají svou práci, mají zkušenosti, ví, co od práce očekávat a co si naopak vyžaduje. Bez problémů také zvládají náročnější období, např. při přípravě a zajištění kulturních akcí nebo v náročných dnech letních prázdnin, kdy prohlídky odcházejí každých 15 min.

Směnný provoz, turnusy

Období letních prázdnin (30. 6. – 30. 8.) bylo pro průvodce rozděleno na 4 cca čtrnáctidenní turnusy. Počet průvodců se pak pohyboval od 5 na začátku a konci prázdnin až po 8 průvodců na přelomu července a srpna, kdy počet návštěvníků vrcholí.

Stejný princip se využil i pro zajištění provozu hradního občerstvení a grilu. Novinkou v roce 2020 bylo zavedení směnného provozu, kdy byl v rámci jednoho turnusu vypracován rozpis služeb tak, aby každý brigádník měl možnost si vydělat a zároveň měl i dostatek času na odpočinek. Tento způsob se v ostrém provozu velmi osvědčil a budeme v něm pokračovat i nadále.

Ostatní měsíce jsou personálně zajištěny podle časových možností jednotlivých průvodců, dalších brigádníků a současně podle potřeb provozu hradu. Od září 2020 je na hradě i hlavní průvodkyně, která je schopná provést prohlídku v případě potřeby.

Programy pro veřejnost

PROHLÍDKY HRADU

Pravidelné okruhy

Základní programovou nabídkou jsou hodinové komentované prohlídky s průvodcem. První prohlídkový okruh představuje **Stavbu hradu**. Atraktivní prohlídka byla do programové nabídky zařazena v roce 2012 jako nový a na svou dobu zcela revoluční počín. Nejatraktivnější částí prohlídky jsou reálně působící iluze vytvořené pomocí nejmodernější audio-vizuální (AV) techniky. Podle dostupných informací byl Kašperk prvním hradem minimálně v ČR, pro který byl vytvořen tzv. mapping v interiéru promítající na dvě stěny současně.

Druhý a léty ověřený prohlídkový okruh je o **Životě na hradě** z roku 2014, který je stylizován do imaginárního kurzu kasteologie a jenž je zakončen unikátní audiovizuální projekcí (oživlá kachlová kamna a živá nástěnná malba). Ohlasy a reakce na tyto naše prohlídky jsou stále mimořádně kladné, ne zřídka přímo nadšené.

Dětské prohlídky

Dětské prohlídky byly v roce 2020 dočasně staženy, to však neznamená, že by se s nimi do budoucna nepočítalo. Rodiny s dětmi pro nás tvoří důležitou cílovou skupinu, proto se v roce 2021 počítá s aktualizovaným obsahem a formou.

Rezervační mimosezonní prohlídky

Oblíbený formát pro nadšence, jenž fungoval dobře v listopadu a prosinci roku 2019, pokračoval i v lednu a únoru 2020, dokud nepřišla nucená uzavěra provozu z důvodu první vlny koronaviru. Především o víkendech a v prvních turnusech jarních prázdnin zavítala na prohlídky (zpoplatněné 100% mimosezonní přírůžkou) řada zájemců, pro něž bylo atraktivní prostředí zasněženého hradu bez lidí. Provoz hradu si kompletně zajišťoval sám kastelán, protože ještě nebylo žádných jiných zaměstnanců.

Lihýřové hodiny, novinka v expozici

Závěr prohlídky Život na hradě v expoziční místnosti letos zpestřily nově získané a trvale umístěné, tzv. lihýřové hodiny. Funkční replika hodinového stroje pocházejícího z roku 1350, kterou vyrobil a hradu Kašperk věnoval pan Václav Ulč z Plzně, dlouholetý a věrný návštěvník.

Nové koncepty

Novinkou roku 2020 byly nově připravené samostatné prohlídky jako reakce na omezení počtu návštěvníků na komentovaných prohlídkách. Byly připraveny informační panely s texty seznamující návštěvníky s celým hradem a jeho historií. Tyto panely byly doplněny o velké množství obrazového materiálu, který vhodně doplňoval psaný text – fotografie, mapy, stavební náčrty, historická vyobrazení apod.

Zdražení vstupného na prohlídky

Jarní výpadek provozu a příjmů, ale i zvyšování cen energií, jsme se pokusili alespoň zčásti vynahradit zdražením vstupného na oba standardní prohlídkové okruhy. Ceny se tak minimálně vyrovnaly spřáteleným státním hradům, Velharticím a Rabí.

Přehled změn cen vstupného:

Dospělý: 100,- (nově 125,-)

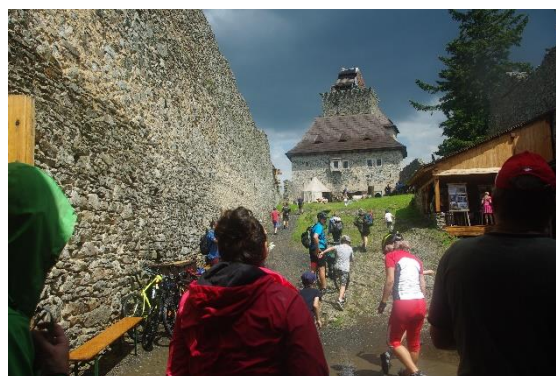
Zlevněné: 75,- (nově 100,-)

Děti do 6 let: 15,- (nově 20,-)

Rodinné vstupné: 285,- (nově 310,-)

Zvýšení vstupného vyhověla RM dne 15. 7. 2020.

V návaznosti na rozhodnutí byly vyrobeny aktualizace stávajících cedulí. Nový ceník vstupného platí od 1. 8. 2020.

Události, akce

Hrad Kašperk je výhradním pořadatelem všech programů na hradě Kašperk, tj. mj. zajišťuje dramaturgii, produkci, propagaci, organizaci, technické zajištění, atd. Vzhledem k opatřením proti šíření koronaviru a zákazům činnosti bylo možné pořádat kulturní akce jen po omezený čas roku 2020. Přišli jsme o provoz během jarních prázdnin, Velikonoce, větší část května, druhou polovinu října a tradiční a oblíbený zimní provoz mezi svátky. I tak se řadu akcí podařilo uskutečnit, jak je patrné z výčtu a jejich stručných popisů:

Divadlo

30. – 31. května, Loutkové divadlo „O rybáři a rybce“

Jitka a Jakub Doubravovi z Mlázov jsou absolventi DAMU, katedry alternativního a loutkového divadla. Během posledního květnového víkendu uvedli v sále podsklepení purkrabství celkem čtyři představení loutkové pohádky „O rybáři a rybce“. Jako jedna z prvních akcí po jarních koronavirových uzávěrách kultury se setkala s velkým zájmem diváků, především rodin s dětmi.

20. června, divadelní představení „Světáci“

Deset let na scéně oslavil sušický ochotnický soubor na hradě Kašperk. Představení na motivy známé hudební komedie Zdeňka Podskalského v režii Zuzany Navrátilové bylo uvedeno na podiu před budovou purkrabství. První divadlo roku 2020 pod širým nebem. I přes předem hlášenou nepřízeň počasí je navštívilo přes 80 diváků. Publikum tvořili zejména sušičtí diváci. O představení vyšla následně obsáhlá a poutavá reportáž v magazínu MF DNES, jejímž autorem byl Daniel Pacek a fotografem Michal Sváček.

3. – 6. srpna, Divadelní spolek Kašpar: „Macbeth“

Návrat divadelního spolku Kašpar nebyl po výměně kastelánů v roce 2019 vůbec jistý.

Díky předchozímu kastelánovi, Zdeňkovi Svobodovi, domluva se souborem proběhla. Vzápětí po kašperskohorské pouti se čtyřikrát uskutečnila v bývalém paláci hradní premiéra hry Macbeth od Williama Shakespeara. Vyprodána byla tři představení, celkem se prodalo 916 lístků z 1000 možných. Kulisy hradu dopomohly nezapomenutelnému zážitku. Vůbec poprvé byl použit video-mapping na vnitřní stranu východní věže. V představení vystoupili Štěpán Coufal, Eva Elsnerová, Tomáš Karger, Miloslav Tichý a Irena Kristeková. Režisérem hry je Jakub Špalek.

11. – 12. prosince, „Popelka nazaretská“. Divadelní představení Spolku Kašpar

Po plošném tzv. „lockdownu“ v polovině října nebylo jasné, zda se kvůli počtům nakažených spoluobčanů brány hradu do konce roku vůbec ještě otevřou. Začátkem prosince, s dočasným rozvolněním, však bylo možné uspořádat alespoň venkovní akci pro 50 diváků. Divadla však byla zavřená. Principál Spolku Kašpar, Jakub Špalek, dokázal na hradě Kašperk uvést vůbec první prosincové divadlo pod širým nebem. „Popelka nazaretská“ od Václava Renče vznikla v 60. letech, těsně po autorově návratu z komunistického kriminálu, kde neměl možnost si slova

Popelky zapisovat. Dobře známý betlémský příběh byl v atmosféře zasněženého hradu (za zvuků ohně, praskajících řeřavých uhlíků) brilantně přednesen paní Milenou Steinmasslovou a mladým, velice nadějným Alešem Petrášem. Poprvé byl vyzkoušen video-mapping na západní čelo purkrabství. Spočíval v rozpohybovaných překreslených kulís a ornamentů kolem. V podkresu zněla autorská hudba. Pro velký zájem o lístky v předprodeji divadlo přidalo ještě dvě představení navíc. Celkem se uskutečnily čtyři, hra trvala 45 min. V pátek i sobotu se začínalo se setměním v 16.45 hod., druhé představení následovalo od 18.00 hod.

Koncerty

3. července, Koncert pro jiné myšlenky

Cyklus „Koncertů pro jiné myšlenky“ vznikl během první jarní vlny epidemie koronaviru. Lucie Výborná v rámci nich navštěvovala nejrůznější osobnosti a především hudebníky v regionech. První prázdninový víkend byl živě vysílán z nádvoří Kašperku, kde vystoupil populární zpěvák Marek Ztracený ze Železné Rudy. Hosty byl Martin Karlík, kastelán Václav Kůs a bývalý kastelán Zdeněk Svoboda. Živé vysílání a řada repríz v rozhlasu a na sociálních sítích zaznamenaly téměř milionový dosah.

22. srpna, koncert skupiny Pacifik

Legenda českého folku a country, skupina Pacifik, vystoupila na hradě Kašperk v čele s frontmanem a zároveň zakládajícím členem kapely, Tonym Linhartem. Skupina vznikla v roce 1971, ale v lednu 2021 Tony Linhart bohužel nenadále zemřel ve věku 80 let. Koncertu se zúčastnilo 113 posluchačů. A i když v průběhu přišel vytrvalý déšť, přítomní se přesunuli pod zastřešený prostor při občerstvení, díky čemuž vlastně došlo k sounáležitě atmosféře dávných tuláckých potlachů.

25. srpna, „Výprava“, putovní koncert. Ondřej Smeykal, Bear Love

Putovní hudební vystoupení dvou tvůrců navštívilo od druhé poloviny srpna do poloviny září více než patnáct nejzajímavějších míst v Čechách a na Moravě. Nechyběl mezi nimi ani Kašperk.

Ondřej Smeykal, původem z nedalekých Kojšic u Petrovic

je přední světový hráč na australský domorodý nástroj didgeridoo

Angličan z Londýna, jenž si říká Bear Love
hraje na největší symfonický gong na světě,
s průměrem 2,2 m

Vystoupení se odehrálo v horní části hradního nádvoří, provázelo jej slunné letní počasí. Vidělo je 93 platících diváků. „Výpravu lze těžko popsat slovem koncert. Zve nás do elementárního zvukového proudu. Dřevo, kov či přírodniny v podobě nejstarších nástrojů světa nám zvukem nabízí znovuoživení našich dávných zkušeností. Dvouhodinová performance je událostí nejen pro uši. Frekvence nástrojů rezonují, spojují tak hráče s posluchačem i prostorem, společné setkání se stává zážitkem jednoty.“ (zdroj: smeykal.com)

7. září, Koncert pro čistou Šumavu

Spolek „We Love Šumava“ pořádá celou řadu osvětových akcí na propagaci Šumavy a šetrného přístupu k ní, například sběry odpadků. Dobrovolníky, kteří se úklidu účastní, pak spolek odmění pozváním na privátní koncert na netradičním místě. Tentokrát se místem koncertu stal hrad Kašperk a účinkujícím zpěvák Marek Ztracený, jenž se objevil v létě na hradě již podruhé. Informaci o místě konání obdrželo 250 účastníků elektronicky jako překvapení teprve těsně před koncertem.

11. září, Xavier Baumaxa na Kašperku

Populární zpěvák a kytarista, původem z Litvínova, vystoupil poprvé na hradě Kašperk, aby představil výběr ze své tvorby z dosavadních devíti studiových alb. Navzdory výtečnému počasí, jiskrně vtipným textům i kytarovému umu však dorazilo pouhých 15 platících diváků. Koncert na hradě Kašperk se tak stal paradoxně nejméně navštíveným ve zpěvákově kariéře, atraktivnímu místu navzdory. Ačkoliv jsme nepromarnili

možnosti propagace, jistou roli hrálo, že byl současně předvečer městských slavností v Kašperských Horách, kde v ten samý večer hrál za kinem k tanci a poslechu bigbít. Nepatrná návštěvnost byla naštěstí zohledněna v pozdější výši honoráře. Zpěvák pak také trávil větší část listopadu na hradě, pomáhal s přípravou palivového dříví na zimu a skládal písně na své desáté album

Dny šumavského trojhradí

13. – 14. června, Dny šumavského trojhradí, téma „Proměny hradu v čase“

Společná akce hradů Rabí, Velhartice a Kašperku pojala za ústřední téma stavebně-historický vývoj jednotlivých památkových objektů v horizontu posledních cca 100 let. Program během víkendu na Kašperku obsahoval následující:

- Vernisáž venkovní výstavy „**Proměny hradu v čase**“ za doprovodu středověké hudby
- **Speciální prohlídky** s tematikou proměn hradu, jimiž prováděl Martin Karlík, jinak redaktor ČRo
- Historicky **oživené nádvoří** (Družina Hynka z Lichtenburka) s ukázkami středověkého ležení, zbraní a bojových technik
- První uvedení **hradního piva „Šplhavec“**, výčepní 10° vařené v Kašperskohorském pivovaru
- Vzhledem k nedělnímu deštivému počasí byla Družinou oživena takřka celá východní věž, což vhodně a netradičně zpestřilo standardní prohlídkový okruh „Život na hradě“

26. – 28. září, Dny šumavského trojhradí, téma „Kuchyně a stolování ve středověku“

Druhé Dny šumavského trojhradí roku 2020 si za ústřední téma pojaly kuchyni a stolování ve středověku. Původně měly být součástí programu i ochutnávky autentických receptů středověkých pokrmů. Ale francouzský kuchař Eugene Repine, jenž je měl jídla připravovat a servírovat, nakonec bohužel onemocněl. Jedinou součástí programu tak zůstaly speciální prohlídky, jež během cca 1,5 h představily průřez světem středověké gastronomie, a to včetně tehdejších, z dnešního pohledu často až bizarních receptů. Vedle toho pak způsoby středověkého stolování, obstarávání a příprava stravy v prostředí gotického hradu. Z účelových dotačních prostředků, jež poskytl Plzeňský kraj, byly pořízeny zdařilé repliky gotického stolního nádobí, jež se natrvalo staly majetkem hradu a k vidění jsou v expoziční místnosti v prvním patře budovy purkrabství.

Výstavy

13. června – 25. září, venkovní expozice „Proměny hradu v čase“

Pro účely výstavy zhotovil údržbář hradu Pavel Krejčí 6 ks speciálně vyrobených dřevěných panelů, jež jsou osazeny hobrovými deskami. Přínos těchto panelů je dlouhodobý. Výstava, jejíž tematická obdoba se uskutečnila i na zbývajících dvou památkách, mapovala stavební vývoj, obnovu a rekonstrukce hradu Kašperk za posledních přibližně sto let. Celkem bylo na jedenácti panelech prezentováno více než 150 fotek a plánů, včetně neuskutečněných realizací. Výstava byla umístěna po dobu celé hlavní turistické sezony pod multifunkčním přístřeškem na nádvoří (zhotovený v letech 2017-2018).

5. července – 31. srpna, fotografická výstava „Kašperk v proměnách světla“

Fotografická výstava vznikla ve spolupráci mezi hradem Kašperk a MěKIS Kašperské Hory. Umístěna byla po celé letní prázdniny v expoziční místnosti přízemí radnice v K. Horách. Téměř 60 fotografií ve formátu A4 od vybraných současných autorů přiblížilo pestrou paletu proměn světla kolem hradu Kašperk. Mezi vystavenými autory byli: Vladislav Hosnedl, Václav Sklenář, František Zvoneček, Pavel Ouředník, Martin Schuster, Josef Král a Lenka Dušková. V létě frekventované místo zaznamenalo značnou návštěvnost.

Speciální tematické prohlídky

23. – 25. července, Noční prohlídky

Tradiční formát speciálních prohlídek se vrátil na Kašperk po dvou letech. Prohlídka mívá spíše divadelní charakter a vypráví o užším časovém výseku, o méně známých kapitolách historie hradu. Zplna přitom využívá nejen atmosféry večerního letního hradu, ale především dramatického ducha a nadšení hradních zaměstnanců a brigádníků. V roce 2020 jsme se soustředili na příběh Petra mladšího Zmrzlíka ze Svojšína, jednoho ze zástavních držitelů z poloviny 15. století. Petr tehdy nechvalně proslul svými loupeživými výpravami a drancováním, jež zasáhly i do sousedního Bavorska. Podle písemným pramenů jsme se pokusili jeho příběh zrekonstruovat. A tak Zmrzlík se svými vojáky znovu ožil, v dobových kostýmech a s reáliemi patnáctého století. Noční prohlídky se odehrály po třech večerech v červenci i srpnu. A že zájem o ně byl, svědčí počet 926 návštěvníků, kteří se na ně do potměšitého hradu vydali.

20. – 22. srpna, Noční prohlídky

Repríza červencových nočních prohlídek. Každý ze tří dnů bylo uskutečněno pět prohlídek.

1.- 6. září, „Proměny hradu“ s Martinem Karlíkem

Speciální prohlídka, jež vznikla při příležitosti prvních „Dnů šumavského trojhradí“, byla znovu oživena začátkem září, kdy se na Kašperk na týden vrátil coby průvodce Martin Karlík.

Oživená nádvoří

Lučištníci zpět na nádvoří

Po čtyřech letech se vrátil na hrad spolek Lučištnice.cz, jemuž byla během letních prázdnin na 35 dní poskytnuta část nádvoří. Lučištníci za poplatek umožňují návštěvníkům vyzkoušet si střelbu hned z několika typů luků a kuší. Především mezi dětmi oblíbená aktivita se ideálně hodí do kulis středověkého hradu.

17. – 18. července, Oživené hradní nádvoří

Program na celý víkend přilákal tisíce návštěvníků, mimořádně bylo zpoplatněné i hradní nádvoří. Vystoupili: Skupina přátel historie a šermu Gabreta, kejklíř Hubert, Historický šerm Gladius a středověká hudba Elthin. Příchozí si mohli vyzkoušet střelbu z kuše a luku, rýžování zlata, středověké skriptorium, ražbu mincí doby Karla IV., souboj s dřevci zvaný „tjost“ nebo vrhací. Program vyplnil během víkendu nepřetržitě celou otevírací dobu hradu.

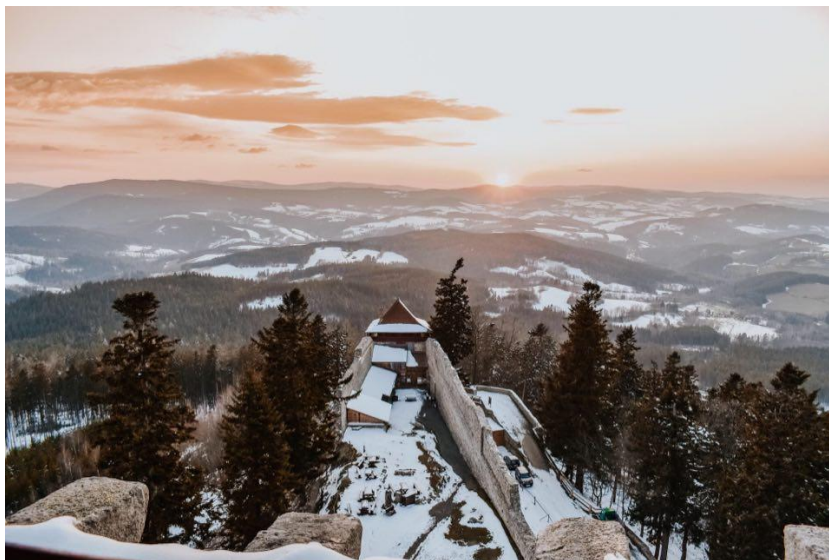
Mimosezonní akce

4. února, studentský projekt Edison

3. ročník mezinárodního vzdělávacího projektu hostil i v roce 2020 hrad Kašperk. Vedle místních žáků druhého stupně na hrad zavítali studenti vysokých škol z Kamerunu, Ukrajiny, Hongkongu a Kyrgyzstánu. Interaktivní prohlídka hradu v angličtině byla nezapomenutelná hlavně kvůli extrémně nevlídnému zimnímu počasí a špatné viditelnosti. Akce byla uspořádána ve spolupráci se ZŠ Kašperské Hory.

6. února, návštěva ředitelů krajských úřadů

Delegace ředitelů všech krajských úřadů (s výjimkou Pardubického kraje) zavítala v rámci pravidelných návštěv krajů i do Plzeňského kraje, kde svou návštěvou poctila hrad Kašperk. V podsklepení budovy purkrabství bylo pro hosty připravené občerstvení a hodinové vystoupení Ondřeje a Lucie Bendových. Účinkující našim hostům předvedli ukázky nejen staré české, ale i francouzské, latinské a italské hudby a dvorské lyriky. Vedle hudební produkce pak

poutavě dokázali přítomné seznámit s hudebními nástroji, některými (harfa, niněra) dokonce vlastnoručně vyrobenými. Závěr návštěvy korunoval západ slunce nad zasněženou Šumavou, jež hosté sledovali ze západní věže.

25. září, křest poštovní známky s motivem hradu Kašperk

Z jara odloženou, ale o to více slavností událostí byl křest vůbec první poštovní známky s motivem hradu Kašperk. Křest se uskutečnil na radnici v Kašperských Horách a zúčastnili se jej i oba autoři, Adolf Absolon i mistr rytec Martin Srb. Znáмка byla vedle tvůrců pokřtěna starostkou města Bohuslavou Bernardovou, kastelánem hradu i předsedou klubu sušických filatelistů, Václavem Senftem. Po aktu slavnostního křtu byl vypraven obecní autobus z města na Kašperk, a zájemci mohli absolvovat speciální komentovanou prohlídku hradu s kastelánem. Barevná známka v nominální hodnotě 27,- Kč je k dostání i přímo na hradě Kašperk.

Svatební obřady

Na Kašperku se pravidelně konávají svatební obřady. Cena obřadu je 3.500,- Kč včetně DPH. V ceně je kromě pronájmu místa zahrnuta také lahev sektu na přípitek.

Ačkoliv se ze začátku roku ozýval hojný počet zájemců o svatební obřad na hradě, nakonec se v roce 2020 uskutečnily pouhé 3 sňatky. Jeden v září a dva začátkem října, doslova v předvečer nucené uzavírky hradu, jež pak v různé míře trvala po zbytek roku.

Speciální služby – pronájmy objektu

V dubnu byl zahájen dlouhodobý nájem společnosti Sherlog Technology, a.s., jež se od roku 1992 zabývá vyhledáváním odcizených vozidel na dálku. Hrad Kašperk tak obnovil svou strážní funkci.

Anténní vyhledávací jednotka je umístěna v krovu budovy purkrabství a zvnějšku není viditelná. Roční nájem činí 7000,- Kč bez DPH. Ve sjednaném nájemném jsou již zahrnuty náklady pronajímatele na dodávku elektrické energie do zařízení.

Jakékoliv další sjednané krátkodobé nájem byly vzhledem k nastalé koronavirové krizi zrušeny a odvolány.

Propagace a komunikace

Šumavské trojhradí

Velhartice, Rabí a Kašperk. Volné sdružení tří šumavských hradů v roce 2020 společně navázalo na ustanovující se tradici. Na Velharticích nastoupil také nový kastelán (Matěj Mejstřík), a tak se i dále s Rabí tvoří spolupráce veskrze nová. Ústřední události, červnové i zářijové Dny šumavského trojhradí, pojaly i s doprovodnými programy vždy jedno společné téma. Ať už stavebně-historické zachycující proměny hradů v čase, nebo exkurz do středověké gastronomie a dobového stolování. Lákavá výhoda tkví v rozmanitosti, v jaké každý z hradů téma pojímá. Společné aktivity míří do období méně vytížených návštěvních měsíců, mimo hlavní turistickou sezonu. Poměrně dost návštěvníků navštěvuje všechny tři hrady. V rámci pomyslného trojúhelníku kolem Sušice v sobě nesou aktivity Trojhradí nesmírný potenciál.

Aktivity šumavských hradů finančně podpořil Plzeňský kraj, i díky čemuž mohly být například na Kašperku pořízeny trvale repliky gotického stolního nádobí nebo set přenosných dřevěných výstavních panelů. Příjemcem projektu bylo Město Kašperské Hory. Administraci projektu zajišťuje bývalý kastelán Zdeněk Svoboda. Kasteláni všech hradů se setkávají, a připravují mezitím na hradech své realizace. V prosinci roku 2020 nastolili témata příštích jarních a podzimních Dnů šumavského trojhradí. V roce 2021 by měla proběhnout transformace do spolku, samostatné právnické osoby. Velmi důležitá je rozvíjející se interakce mezi správami zúčastněných památkových objektů, výměna zkušeností a nápadů. Jestli jde o městský, nebo státní hrad, nehraje příliš roli.

Vnější komunikace

Způsoby propagace hradu

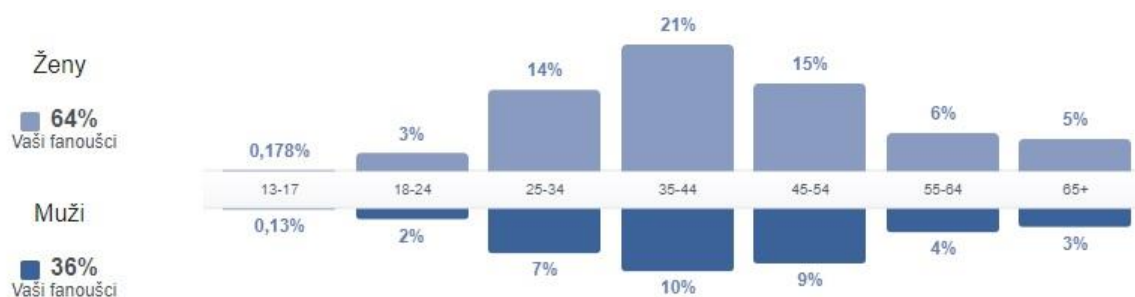
Veškerou si hrad Kašperk zajišťoval v roce 2020 výhradně sám. Mezi stěžejní aktivity patřila aktivní komunikace s médii, například distribuce tiskových zpráv. Ať to byla média regionální (Klatovský deník, Český rozhlas Plzeň, Sušické noviny) nebo celostátní (Český rozhlas Radiožurnál, MF DNES). Průběžně byla také publikována pravidelná shrnutí v Kašperskohorském zpravodaji.

S velkou intenzitou bylo v roce 2020 využíváno sociálních sítí (Facebook, Instagram). Největší dosah získaly příspěvky týkající se Dnů šumavského trojhradí (oba příspěvky v rozmezí 41-44 tisíc oslovených uživatelů této sociální sítě).

Analytika umožňuje zjistit, na koho je efektivní cílit. Z hlediska propagace na sociální síti se v případě hradu jedná o ryze tuzemskou záležitost, o čemž svědčí národnostní i místní podíl jejích fanoušků: (údaje k 31. lednu 2021)

Česká republika	7838	Praha	1359
Německo	152	Plzeň	690
Slovensko	148	Sušice	354
Polsko	38	Č. Budějovice	279
USA	37	Klatovy	208

Jaký z počtu **8736 sledujících** (údaj k 31. lednu 2021) podíl věku a pohlaví?

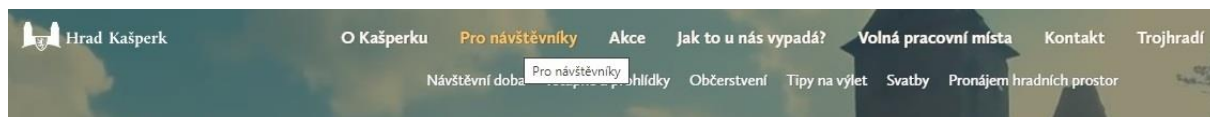

Značný dosah přinášel především vizuální obsah v podobě fotografií hradu, jež byly nejrůznějšími fotografi pořízovány zejména ve druhé polovině roku, a následně sdíleny ve frekventovaných skupinách s tisíci členy (Toulky Šumavou, Úžasná místa v Česku, aj.). Spolupráce s kvalitními fotografi má smysl, čehož výsledkem byla například letní výstava „Hrad Kašperk v proměnách světla“.

Plakáty na akce byly distribuovány zejména v době letních prázdnin do informačních center obcí a NP. Distribuce probíhala ve spolupráci s MĚKIS Kašperské Hory. Vzhledem k nejistotě ohledně jarního zahájení sezony a nezbytnosti vystavět celou dramaturgii kulturních akcí od znovu, nebyl vydán jeden sezonní leták, jako tomu bylo obvykle v předchozích letech. Letáky byly s menším předstihem vytvářeny vždy pro jednotlivé konkrétní akce.

Webové stránky kasperk.cz

Správu a administraci webových stránek si dlouhodobě dělá hrad sám, například ve vkládání informací o všech pořádaných událostech. Podle potřeby se aktualizují ostatní informace pro turisty – otevírací doba, vstupné, prohlídkové okruhy, apod. Hrad si spravuje i webové rozhraní, kde jsou k dostání vstupenky na akce v předprodeji (vstupenky.kasperk.cz). Veškerý předprodej vstupenek si tedy hrad provozuje také samostatně.

V roce 2020 byla velice často využívána možnost vkládání krátkých aktualit na úvodní stránku. Ať to byly zprávy o znepřístupnění cest při odklizení škod po orkánu, nebo později v souvislosti s koronavirem: především o změnách otevírací doby a momentálně dostupných službách.

Souběžně s webem si hrad spravuje i profil ve vyhledávači Google. Ten obsahuje mimo jiné více než 4800 pravidelně přibývajících veřejných recenzí od návštěvníků:

4,7 ★★★★★ 4 859 recenzí ?

Řadit podle: Nejrelevantnější

Jaroslava Truksova

Místní průvodce - 202 recenzí - 2 361 fotek

★★★★★ před týdnem

I v zimě je to příjemná procházka, cesta byla prohmutá.

Údaje o návštěvnosti webu www.kasperk.cz

Zdroj: Google Analytics, údaje za období 1. 1. – 31. 12. 2020

Celkový počet návštěv: **95 745**

Průměrná doba strávená na stránkách celkově: **2,08 min**

Průměrná doba strávená na jedné konkrétní stránce: **47 s**

Celkový počet zobrazených stránek: **357 795**

Přes 90 % přístupů se uskutečnilo z ČR, 1,71 % z Německa, 1,51 % z Polska a 1,47 % ze Spojených států.

Nejvíce navštěvovanou první stránkou je úvodní stránka (i z tohoto důvodu je využívána jako první zdroj aktuálních informací), druhou nejnavštěvovanější stránkou byla stránka s informacemi o vstupném a prohlídkách, třetí pak stránka s kulturními akcemi na hradě.

Téměř 60 % uživatelů si hradní stránky prohlíželo na mobilním telefonu (nejvyužívanějším zařízením byl Apple iPhone, dále Samsung Galaxy A40 nebo Xiaomi Redmi Note 7), třetina uživatelů v počítači a asi 3 % využilo tablet.

Vnitřní komunikace

Rozpis směn a úkolů

Rozpisy služeb pro stálé i sezonní zaměstnance součinně sestavují vedoucí provozu s hlavní průvodkyní. V případě večerních akcí s předstihem zajišťují pokrytí služeb ve vybraných dnech podle pokynů kastelána. V takových případech, zejména v průběhu léta, funguje směnný provoz. První směna slouží od ranních příprav k otevření zpravidla do 18.00 hod., druhá směna zajišťuje podle domluvy provoz do stanovené večerní hodiny. Cílem je rovnoměrné rozložení pracovních kapacit v rámci sezonního turnusu a možností osobního volna při snaze o zajištění plynulého a profesionálního provozu pro veřejnost.

Pracovní doba

Pracovní doba byla upravena: nově se začíná hodinu před otevřením hradu. Dříve to bylo 30 minut. Veškeré úklidy (provozovny, nádvoří, vnitřní prostory jádra hradu, atd.) zajišťují brigádníci a je čas na důkladný úklid hradního areálu před otevřením brány veřejnosti.

Oproti předchozím letům se v období letních prázdnin ustanovily volné pondělky, jako je tomu zvykem na jiných památkách. Vzhledem k velkému náporu návštěvníků po uvolnění opatření (návštěvně nejsilnější červenec za posledních deset let) bylo třeba provádět některé práce v hradě bez obvyklých davů, občas byl třeba také odpočinek.

Volné pondělky velmi usnadnily vybírání volna brigádníků v hlavní sezoně. Do zavedení této změny měli brigádníci nárok také na jeden den volna v týdnu. Vzhledem k jejich vysokému počtu a různým úlohám bylo mnohdy problematické volno naplánovat tak, aby nebyl negativně ovlivněn provoz hradu a aby se všichni s volnem spravedlivě vystřídali.

Rozpisy služeb fungují ve třech úrovních: **občerstvení, průvodci a úklidy**. Tabulky jsou pracovníkům mailem rozepisovány s předstihem. Společně s průběžně připravovaným rozpisem úklidů jsou zřetelně umístěné v provozovnách. Osvědčil se výlep i na společných lednicích v zázemí západní bašty.

Občerstvení	29	30	1	2	3	4	5
	x	9:00-18:00	9:00-18:00	volno	volno	9:00-18:00	9:00-18:00
	x	9:00-18:00	9:00-18:00	9:00-18:00	9:00-18:00	volno	volno
	x	volno	volno	9:00-18:00	9:00-18:00	9:00-18:00	9:00-18:00

Občerstvení	13	14	15	16	17	18	19
	volno	9:00-18:00	9:00-18:00	9:00-18:00	9:00-18:00	volno	volno
	volno	volno	volno	9:00-18:00	9:00-18:00	9:00-18:00	9:00-18:00
	volno	9:00-18:00	9:00-18:00	volno	volno	9:00-18:00	9:00-18:00
	x	x	x	x	x	x	x
	x	x	x	x	x	x	x

Ukázka části rozpisu služeb z občerstvení

	ne 26.7.	út 28.7.	st 29.7.	čt 30.7.
	1 - přízemí purkr.	2 - 1. patro purkr.	3 - ochoz, parkán, palác	4 - západní věž
	2 - 1. patro purkr.	3 - ochoz, parkán, palác	4 - západní věž	5 - východní věž
	3 - ochoz, parkán, palác	4 - západní věž	5 - východní věž	6 - WC
	4 - západní věž	5 - východní věž	6 - WC	7 - nádvoří
	5 - východní věž	6 - WC	7 - nádvoří	x
	6 - WC	7 - nádvoří	x	1 - přízemí purkr.
	7 - nádvoří	x	1 - přízemí purkr.	2 - 1. patro purkr.
	x	1 - přízemí purkr.	2 - 1. patro purkr.	3 - ochoz, parkán, palác

Ukázka části rozpisu úklidů

Současně se zcela konkrétním rozpisem směn a byl definován rozsah úkolů a míst, kde je možné se pohybovat:

Profilace úloh

Ačkoliv jsou mezi zaměstnanci a brigádníky osobnosti s univerzálnějším dosahem dovedností (zastanou jak kvalitní průvodcovskou činnost, tak zodpovědnou službu v občerstvení), snažíme se úžeji profilovat jejich role, aby měli příležitost se v nich naplno rozvíjet a nebyli od nich (nenadále) vytrháváni do zcela odlišných úloh v návštěvnickém provozu. Potvrzuje se, že zaměstnanci s užší specializací lépe zaškolují nováčky.

Místa odpovědnosti

Vedle pole působnosti je definován i prostor, kam zaměstnanci směřjí, a kam jim je přístup naopak zakázán. V provozovně občerstvení nebo grilu se může pohybovat pouze odpovědná obsluha, vyjma jejích nadřízených. Podobně jako do expoziční místnosti v purkrabství může jen průvodce s příslušným klíčem, tak i v provozovnách služeb se smí pohybovat jen ti, kteří odpovídají za hotovost kasy, zboží a zadané objednávky v pokladním systému. Do zapečetěného skladu suvenýrů může jen pokladní, do zamykané dílny v purkrabství jen tři určené osoby. Trezorovou hotovost střeží výhradně kastelán.

Mobilní koordinace

I díky možnostem volného Wi-Fi připojení byla v sezoně poprvé naplno pracovně využita komunikační platforma *Messenger*. Mezi zaměstnanci a brigádníky *Messenger* funguje jako skupinový kanál ke koordinaci průvodců. Obsluha pokladny odesílá velmi stručně čas nadcházejících prohlídek a rezervací, typ okruhu a jméno pověřeného průvodce (např.: „13.45, Stavba hradu, Kuba“). Každý průvodce ví s předstihem, kdy jej čeká jaký typ prohlídky. Nemusí se tak neustále chodit osobně ptát do pokladny, kde mezitím pokladní plynule odbavuje návštěvníky. Průvodce si může přečíst zadání dalších prohlídek ve svém mobilním telefonu kdekoliv v dosahu signálu.

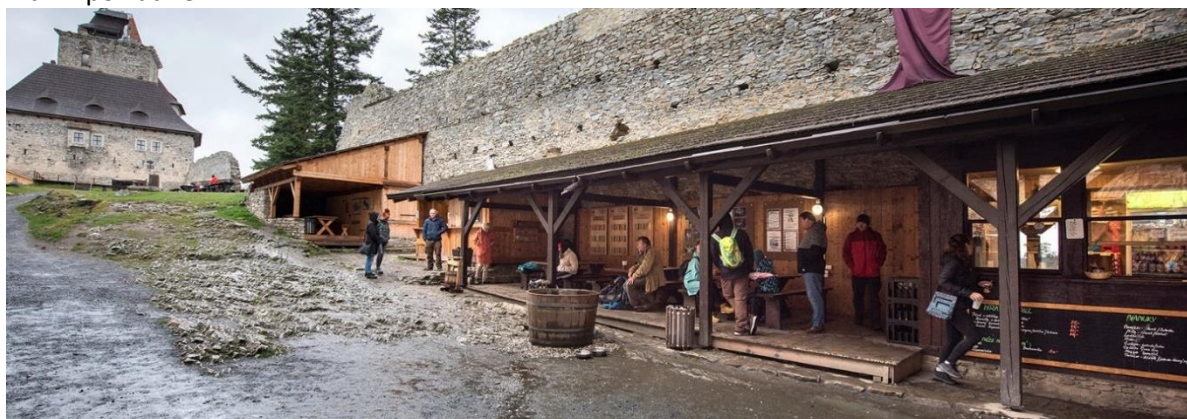
Spojka i zásobovač

Experimentovalo se i se zásobovacím kanálem, ale k tomu spíše osobně posloužil tzv. „čukr“. Rozpis služeb v občerstvení a na grilu totiž obsahuje střídající se celodenní práci, úlohu, tzv. „čukra“. Kdo jej zrovna zastává, zodpovídá za zásobování a jeho plynulost, pořádek kolem provozu, zásobování veřejných toalet a mimo jiné i úkol informační spojky. Tato role je obsazována během letních prázdnin, v období nejsilnější návštěvnosti. „Čukrem“ se může stát kdokoliv z provozu daného turnusu, včetně provozního vedoucího.

Provoz a služby

Provozovny

Umístěné v dolní části nádvoří, sestávají provozovny z hlavní pokladny s doplňkovým prodejem suvenýrů, provozovny občerstvení s výdejním okénkem a samostatné provozovny grilu. Během letních prázdnin jsou suvenýry prodávány zvlášť v samostatném stánku nad grilem. Tím je významně uleveno hlavní pokladně.

Zřizovací listina hradu Kašperk

Zastupitelstvo města schválilo s platností od 13. 9. 2019 novou zřizovací listinu organizační složky města Hrad Kašperk, jež upravuje hlavní účel a předmět činnosti, pravomoci a vymezení činnosti vedoucího organizační složky, zásady hospodaření s majetkem svěřeným do správy, hospodaření a rozpočet organizační složky a statut zaměstnanců vůči zřizovateli.

Pokladní systém

Od 30. 9. 2019 je v provozu pokladní systém Harsys 6 od společnosti ABX, páteční software hradního provozu pro evidenci skladových zásob, nákupu zboží a jeho následný prodej. Koncem roku 2019 probíhal zkušební provoz, teprve v sezoně 2020 byl naplno vyzkoušen v praxi.

22. 4. 2020 bylo na základě rozhodnutí Rady města zakoupeno rozšíření softwaru ABX z verze GOLD+NET na verzi Premium (jednorázově 5000,- bez DPH), jež umožňuje v prodejním okénku občerstvení distribuci výdejních bonů ve formě lístků s pořadovým číslem objednávky. Díky této inovaci není obsluha grilu více zatížena manipulací s hotovostí, což v má v roce virové epidemie nezastupitelné hygienické přednosti. Zároveň je zredukováána jedna z vedlejších pokladen. Prodej všeho sortimentu občerstvení je tak uskutečňován z jednoho střediska (vedlejší pokladna č. 2). Prakticky prodej probíhá tak, že si zákazník může ve výdejním okénku objednat současně jak jídlo, tak pití. Po zaplacení zákazník obdrží bon s pořadovým číslem, po jehož prokázání mu je vydána objednávka. Obavy z přílišných front před výdejním okénkem se naštěstí nenaplnily, a to ani v největším návštěvnickém náporu (přes 1100 návštěvníků denně).

Využívány jsou u softwaru HarSys 6 v praxi například následující funkce:

- Současně více pracujících počítačů, možnost připojení více pokladen k jednomu středisku
- Odesílání reportů o tržbách na e-mail, uzávěrky s podklady pro účetní evidenci
- Pořadník pro výdej objednávek, tisk bonů pro kuchyň nebo výčep
- Evidence sortimentu s neomezeným počtem položek, třídění do skupin prodeje
- Převody na vnitřní účty v nákupních, nebo nulových cenách
- Adresář dodavatelů, vyhledávání firem v internetovém rejstříku ARES
- Přehledy prodeje (statistiky) v číslech a grafech, vyčíslení marží
- Aktuální přehled o otevřených účtech a stavu pokladny, a to na monitoru, po síti nebo přes internet
- Denní nabídky; zákaznické karty a slevy (například pro účinkující)
- Čtečka čárových kódů; možnost ovládání dotykem nebo klávesnicí
- Vážené inventury, inventura baru pomocí váhy, vážení při prodeji

Síťové propojení jednotlivých středisek a možnost spravovat systém na dálku z osobního počítače výrazně ulehčilo prostorám provozovny pokladny a občerstvení. Správní středisko provozu, archiv a administrativní pracoviště vedoucího provozu se tak mohlo přesunout do jedné z kanceláří v budově purkrabství. I když pracuje na odděleném pracovišti, je přesto v otevírací době kdykoliv dostupný v areálu hradu.

Evidence prodeje

Ještě koncem roku 2019 se záznamy prodeje občerstvení a grilu zčásti ručně zapisovaly do „čárkovacího papíru“, a teprve následně se údaje v rámci denních uzávěrek zanášely do systému hlavní pokladny. Při použití pokladního systému ve všech krocích prodeje zboží je eliminována možnost selhání lidského

faktoru. Ze strany zřizovatele (města) je nyní zajištěna možnost maximální kontroly nad evidencí nakupovaného zboží a jeho následným prodejem. Export dat z pokladního systému umožňuje pravidelné (týdenní) odevzdávání všech dokladů, zejména přehledů prodaného zboží. Přehledy tržeb jsou tříděny po skupinách DPH a jednotlivých střediscích prodeje, případně podle momentálních potřeb účetny.

Ukázky pracovního rozhraní pokladního systému

Přehled nejprodávanějších produktů ve výdejním okénku občerstvení (celý rok 2020)

Zobrazit: ☐ Vše ☒ Prvních 10 ☐ Prvních 50 ☐ Prvních 20 ☐ Prvních 100									
Řadit podle: ☐ Zisku ☐ Marže ☒ Sestupně ☐ Tržby ☒ Počtu prodaných porcí ☐ Podle akt.názvů v									
Kód	Var.	Gramáž	Název položky	DPH%	Počet	MJ	Celk. tržba sDPH	Celk. zisk bDPH	Marže %
318	A		Šumavěnka Limo	15	9153	porcí			
1913	A		Vratný kelímek	21	8815	porcí			
1913	B		Vratný kelímek	21	6766	porcí			
1103	A		Tyčka Rendl	15	6019	porcí			
1903	A	0,5	Šplhavec 10°	21	4290	porcí			
114	A		Lungo	15	4207	porcí			
318	A		Šumavěnka lahev	15	3950	porcí			
902	A	0,5 l	Klostermann 13°	21	2739	porcí			
1911	A	0,5 l	Birell Pomelo/ Grep	21	2717	porcí			
320	A		Magnesia	15	2658	porcí			

(v přehledu je zobrazen i pohyb zálohovaných vratných kelímků. 8815 jich bylo prodáno spolu s nápojem, 2049 z nich si návštěvníci odnesli domů jako suvenýr)

Přehled nejprodávanějších pokrmů na grilu (celý rok 2020)

Zobrazit: ☐ Vše ☒ Prvních 10 ☐ Prvních 50 ☐ Prvních 20 ☐ Prvních 100									
Řadit podle: ☐ Zisku ☐ Marže ☒ Sestupně ☐ Tržby ☒ Počtu prodaných porcí ☐ Podle akt.názvů v									
Kód	Var.	Gramáž	Název položky	DPH%	Počet	MJ	Celk. tržba sDPH	Celk. zisk bDPH	Marže %
201	A		Párek v rohlíku	15	11177	porcí			
205	A	150	Hranolky	15	4301	porcí			
202	A		Gril. klobása	15	3689	porcí			
203	A		Gril. hermelín	15	1809	porcí			
206	A	300g	Trhaný hamburger	15	273	porcí			

Přehled nejprodávanějších suvenýrů (celý rok 2020)

Zobrazit: ☐ Vše ☒ Prvních 10 ☐ Prvních 50 ☐ Prvních 20 ☐ Prvních 100									
Řadit podle: ☐ Zisku ☐ Marže ☒ Sestupně ☐ Tržby ☒ Počtu prodaných porcí ☐ Podle akt.ná									
Kód	Var.	Gramáž	Název položky	DPH%	Počet	MJ	Celk. tržba sDPH	Celk. zisk bDPH	Marže %
1302	A		Vizitka Kašperk	21	5614	porcí			
401	A		pohled Motejl 1, 3, 11, 15, 16	21	2735	porcí			
1301	A		Turistická známka	21	2149	porcí			
504	A		MG 7 Kašperk hranatý	21	2061	porcí			
1303	A		Vizitka Pustý hrádek	21	1860	porcí			
1308	A		Vizitka město Kašperské Hory	21	1453	porcí			
1	A		Známka A	0	1385	porcí			
1305	A		Pamětní mince	21	1251	porcí			
501	A		MG Allmax 1, 2	21	1032	porcí			
503	A		MG Ovál 6 Rillich	21	985	porcí			

Evidence skladových zásob

411	ZB	pohled dlouhý 14	A	15					0	586
412	ZB	Pidítrik 25	A	20					0	350
413	ZB	Dřevěný pohled	A	40					0	0
414	ZB	Panoram. pohled Svatobor	A	35					0	103
501	ZB	MG Allmax 1, 2	A	35					0	1586
503	ZB	MG Oval 6 Rillich	A	40					0	0

Pohyb evidovaných skladových zásob je v pokladním systému ovlivněn prodejem (odečet stavů) a naskladňováním (zvýšení stavů). Nedílnou součástí všech faktur, jež podepisuje vedle kastelána i starostka města, je příloha v podobě tzv. „příjemky“ – tištěného reportu z pokladního systému o naskladnění konkrétního zboží, které provádí a odevzdává vedoucí provozu.

Evidence tržeb

Veškeré uzávěrky jsou přehledně na jednom místě, a to v členění podle jednotlivých prodejních středisek. Nakládání s hotovostí se pak řídí směrnicí (č. 3/ 2019) k provádění pokladních operací s penězi v hotovosti a ceninami, jejich dokumentaci a evidenci v provozu organizační složky hradu Kašperk.

Seznam 1		Sumář prodeje 2		Vyúčtování 3		Zrcadlo 4		Účty 5	
☒		☐		Označování		☐		Počítat sumu nákupů a prodejů	
	Stř.	Uz.	Od		Do	Stav	Celkem		
		číslo					obrat		
	1	87	11.08.20 09:57		11.08.20 18:03	D			
	1	88	12.08.20 09:37		12.08.20 17:42	D			
	2	94	12.08.20 09:39		12.08.20 18:02	D			
	1	89	13.08.20 09:34		13.08.20 17:54	D			
	2	95	13.08.20 09:37		13.08.20 18:09	D			
	2	96	14.08.20 09:36		14.08.20 18:15	D			
	1	90	14.08.20 10:33		14.08.20 17:58	D			
	2	97	15.08.20 09:05		15.08.20 18:14	D			
	1	91	15.08.20 11:48		15.08.20 18:00	D			
	2	98	16.08.20 09:31		16.08.20 18:28	D			
	1	92	16.08.20 09:34		16.08.20 18:03	D			
	2	99	18.08.20 09:46		18.08.20 18:06	D			
	1	93	18.08.20 09:47		18.08.20 18:18	D			
	1	94	19.08.20 09:36		19.08.20 17:52	D			
	2	100	19.08.20 09:39		19.08.20 18:08	D			
	2	101	20.08.20 09:34		21.08.20 02:01	D			

Přehled denních uzávěrek tržeb

Kooperace s městským úřadem

Spolupráce a vzájemná interakce v období návštěvního provozu je založena především na pravidelnosti. Každé úterý jsou tak městské účtárně odevzdávány údaje o nákupech, prodeji a veškeré hotovostní doklady, jež jsou zapisovány účtárnou do pokladní knihy. V případě jakýchkoliv disproportioní je tak možné reagovat okamžitě.

Pravidelně nejpozději ke každému 5. dni v měsíci jsou mzdové účtárně předány podklady pro výpočet mezd za aktuální měsíc. Jsou zpracovány ve formě pracovního výkazu zvlášť pro stálé zaměstnance a zvlášť pro sezonní zaměstnance. Dále je přiložen přehled odpracovaných hodin v měsíci pro sezonní zaměstnance. Dle potřeby jsou doloženy další podklady pro výpočet mzdy – dovolenky, formuláře OČR, neschopenky, u studentů potvrzení o studiu a další. Aktuální pracovní smlouvy (dohody o provedení práce, příp. dohody o pracovní činnosti) jsou na účtárnu odevzdány okamžitě po podpisu obou stran.

Spolupráce s městskými organizacemi

Jako účelná a smysluplná se jeví spolupráce s dalšími místními a městskými organizacemi, přičemž možnosti jejich infrastruktury přinášejí hradu řadu pozitiv. Jako projev díky za vstřícnou spolupráci v roce 2020 věnoval hrad rodinné vstupenky pro rok 2021 všem zaměstnancům organizací města nebo městem zřizovaným. Zde je stručný výčet příkladů některé konkrétní spolupráce:

MĚKIS – vzájemná součinnost na poli cestovního ruchu. Společná distribuce propagačních materiálů a společně propagace obecně, propojování dramaturgie, navádění návštěvníků z města na hrad, a naopak.

EVK – servis ČOV v předhradí, vodoinstalace (například montáž nového bojleru pro brigádníky, výměna vodovodních dílů, aj.) a elektroinstalace (nové elektrorozvody při obnově bašty)

Kašperskohorské městské lesy – poskytnutí materiálu k pořezu, dodej palivového dříví, porážení stromů v bezprostřední blízkosti hradu, pohotovostní zpřístupňování příjezdových cest po větrných kalamitách

Technické služby – v roce 2020 především výstavba návštěvnických WC, zednické práce na komínech v purkrabství, dále pravidelná údržba přístupové cesty od parkoviště k hradu (v zimních měsících především posyp a prohrnování cesty), správa a objednávání revizí (např. kotlů, komínů, hromosvodů, hasicích přístrojů elektroinstalace, atd.)

Městské statky – zásoby sena pro hradní ovce

Dodavatelé zboží, místní produkty

Při výběru dodavatelů zboží bylo a je na Kašperku dlouhodobě přihlíženo k místnímu původu. Sami návštěvníci regionální produkty vyhledávají, lokálnost se ustanovuje trendem. V roce 2020 jsme s přihlédnutím k výše uvedenému obměnili nebo zredukovali některé dodavatele, případně navázali novou spolupráci. Sortiment nabízeného zboží byl celkově zúžen s cílem eliminovat zejména málo prodávané zboží a zboží, jež není alespoň nějak vhodně tematicky spojené s hradem Kašperk. Zhodnoceny a případně zaktualizovány byly smlouvy se všemi dosavadními dodavateli. Ve všech případech pak bylo přistoupeno k úhradám na faktury, především pak u dodavatelů, jimž se dosud platilo v hotovosti při převzetí závozu. Významně je zjednodušena práce pokladní, jež nemusí v provozu na hlavní kase vést evidenci úhrad za zboží a odvádět z ní hotovost. V ideálním případě jsou pokladny výhradně příjmové. Faktury jsou transparentní, procházející jednotlivě schválením. Níže je uveden stručný výběr některých dodavatelů.

Kašperskohorský pivovar, hradní pivo

Pilotní spolupráce na podzim roku 2019 vyústila v rozvíjení jejího potenciálu po celou dobu sezony roku 2020. V květnu zahájil čep Májový speciál. V polovině června, při příležitosti prvních Dnů šumavského trojhradí, byla uvedena novinka, **hradní výčepní pivo Šplhavec 10°**. Po zbytek sezony se Šplhavec vytrvale těšil nevídanému zájmu žízňivých turistů, kvalita piva lákala mnohé, kdož na Šumavě trávili letní dovolenou, dokonce i opakovaně. Originální receptura, kvalitní místní voda a název podle bájného hradního mysteriózního zjevení má do budoucna velký potenciál, stejně jako celá spolupráce s Kašperskohorským pivovarem. Vedle místního dodavatele nadále pokračuje spolupráce se Strakonickým měšťanským pivovarem, který pro hrad Kašperk vaří oblíbené ležáky Král Šumavy a Klostermann.

Kejnické klobásy

Původní dodavatel uzenin byla Strakonická jatka. Spolupráce s Kejnickými klobásami, jež mají v našem nejbližším regionu velmi dobré jméno, proto byla rozvinuta od května až do předčasného konce turistické sezony.

Šumavěnka

Z limonád od vzdálenějšího dodavatele balených v plastu se na jaře přešlo na limonády značky Šumavěnka v originálních skleněných lahvích. Ovocné limonády jsou vyráběny a stáčený v bavorském Grafenau, partnerském městě Kašperských Hor. Od jara byl zahájen prodej postupně sedmi příchutí, zprvu jen ve skleněných lahvích. V průběhu srpna přibýly ještě dvě chutě točené. Osvěžující limonády se především v létě těšily velkému zájmu. Hrad Kašperk se stal nejúspěšnějším a největším prodejcem Šumavěnky na jednom místě na světě.

Změny a inovace v návštěvnickém provozu

Nové provozní vybavení

V roce 2020 bylo investováno nového hmotného majetku a vybavení provozoven hradu, čímž se zvýšil návštěvnický komfort, ulehčila v mnohém práce a zredukovala se míra odpadů. Celkově se provozní kultura zlepšila.

Průmyslová myčka

Do provozovny občerstvení byla v březnu pořízena vysokorychlostní průmyslová gastro myčka nádobí Red Fox QQI 52 P s rychlým mycím cyklem (60 /120 s) v hodnotě 44 tis. Kč. Díky tomu se přestaly používat jednorázové plastové kelímky na nápoje, jež tvořily podstatný podíl v odpadu z hradu. Zprvu byly nápoje vydávány v nezálahovaném sklu, jež bylo získáno zdarma jak od Strakonického pivovaru, tak od provozovatelů některých kašperskohorských restaurací. S pokračujícím průběhem turistické sezony se však začalo sklo postupně ztrácet, a tak bylo přistoupeno k projektu originálních, hradních zálohovaných obalů.

Vratné zálohované kelímky hradním motivem

Už v roce 2017 existoval seriózní návrh na speciální kompostovatelné kelímky vyrobené z celulózy. Vratné obaly roku 2020 ovšem už nepočítají s ekologickou likvidací v místní kompostárně, nýbrž se díky průmyslové myčce zálohované obaly buď vracejí zpět do oběhu, nebo se dle přání snadno stanou praktickým suvenýrem s logem a mottem hradu, který si může návštěvník odnést domů na památku. Záloha na kelímek činí 50 Kč.

Provozovna grilu

Dlouhodobou přípravou pokrmů se uzavřené prostory grilu stačily znečistit mastnými výpary, což nebylo komfortní nikomu. Na jaře bylo proto přistoupeno k instalaci digestoře a komínu. Vnější plechový výduch byl následně přestřešen dubovou stříškou.

Do prostoru grilu bylo rovněž přesunuto několik doposud jinde stojících lednic. Zásoby surovin jsou tak v dostatečném množství na stejném místě, kde dochází k jejich zpracování. Zkrátila se tím doba nutná na zásobování i sama zásobovací trasa.

Většina jídel se začala více zdobit zeleninou a bylinkami, jež pocházejí buď z Pastviny u Divišova, nebo přímo z vlastní hradní zahrady. K servírování slouží výhradně papírové a dřevěné jednorázové nádoby a příbory. V maximální míře se omezuje používání plastů.

Úprava interiéru pokladny

Vnitřní prostory pokladny a občerstvení byly na jaře zcela vyklizeny a uzpůsobeny požadavkům na vkusné, čisté a příjemné prostředí. Odstranily se nadbytečné barevné cedule všeho druhu.

Vnitřní prostor pokladny byl přeorganizován s cílem zracionalizovat využívání omezeného prostoru o několika málo metrech čtverečních. Odstranilo se vše, co nesouvisí s provozem a s prodejem suvenýrů. Ve vlastní režii byly zhotoveny nové skleněné police na suvenýry, dřevěné police a dubové stoly. Plastové chrániče elektroinstalace byly překryty novým dřevěným obložením, aby se sjednotil design provozovny.

Posílené elektrické rozvody v pokladně

Zapojení většího množství používaných elektrických spotřebičů zvětšilo nároky na stávající elektroinstalaci v pokladně a provozovně občerstvení, což se v největším návštěvním vypětí projevilo výpadky. Elektroinstalace proto byla vhodně posílena, což provedl p. Prunner ze Sušice.

Nová tiskárna vstupenek

Původní letitá tiskárna vstupenek OKI v průběhu sezony dosáhla konce své životnosti, což se začalo projevovat častým zasekáváním v nejušnějším provozu. Bylo proto přistoupeno k pořízení nové termální tiskárny. Byla vytvořena nová formát vstupenky kompaktních rozměrů z kvalitního

termokartonu, díky čemuž vstupenka poslouží i jako hezká upomínka na návštěvu hradu. Díky malým rozměrům tiskárny došlo také k významné úspoře místa.

Pračka v západní baště

V květnu byla do mezipatra západní bašty pořízena automatická pračka, o jejíž účelnosti vypovídal především velmi frekventovaný provoz v průběhu sezony. Poskytuje totiž komfort nejen sezonním pracovníkům, kteří v průběhu sezony tráví na hradě průměrně dva týdny, ale je využívána významně také provozními zaměstnanci pro praní nejrůznějších utěrek, mopů a dalších potřeb pro úklid. O úpravu odpadů a vodoinstalaci se postaraly EVK.

Ubytování pro pracovníky

Prioritou ze začátku roku byl záměr zvýšit komfort ubytování pro sezonní pracovníky v tzv. západní baště, a aby tam byly ubytovací prostory pohodlně obývatelné i v období mimo hlavní turistickou sezonu, kdy v nadmořské výšce hradu a ve zdejších klimatických podmínkách nebývá vždy příznivé počasí. Popis stavebních úprav je podrobněji popsán v kapitole „Památková obnova, stavební práce, investice“.

Benefity pro sezonní pracovníky

Kvalitní služby poskytované návštěvníkům nejsou možné bez pracovníků, ideálně pak spokojených a odpočatých. I s ohledem na skutečnost, že nový kastelán neměl žádné osobní vazby nebo kontakty s dosavadními zaměstnanci a brigádníky, přistoupilo s některým zaměstnaneckým zvýhodněním:

- Sezonním pracovníkům byla zvýšena hodinová mzda ze 100,-/hod na 120,-/hod. Tímto krokem bylo zčásti kompenzováno celkové snížení pracovních hodin na jednoho brigádníka.
- Všem zaměstnancům byl prosazen výhodný benefit, a to 50% sleva na občerstvení (nápoje i gril) v otevírací době provozovny. Objednávky a výdej zařizuje výhradně odpovědná obsluha pokladny, jež je zapisuje v rámci vnitřního účtu do pokladního systému. Úhrady musí být vypořádány denně v rámci standardní denní uzávěrky. Dříve si zaměstnanci konzumované občerstvení bez slevy sami zapisovali na papírové účty na nástěnku. Platili pak nejpozději na konci daného měsíce.
- V létě byla pilotně vyzkoušena nabídka ze strany jízdárny Equites Gabreta z nedalekého Trnova. Možnost jízdy na koních za zvýhodněnou cenu využily především průvodkyně. Do budoucna se tento volnočasový pokusíme rozvinout, a vytěžit především volné pondělky, kdy mohou brigádníci volný den spojit právě s touto aktivitou, a poznávat Šumavu ze sedla koně.

Oživený Pustý hrádek

Neočekávané služby na známém místě, experimentální provoz

Během podzimního omezení návštěvnického provozu musela zůstat brána zavřená, nadále k ní ale proudily davy turistů. Stejnému náporu byl vystaven i volně přístupný, přináležející Pustý hrádek. Výletům přálo i delší období inverzního počasí.

Experimentální počín spočíval k otevření služeb pro výletníky na Pustém hrádku. S vozem Lada 4x4 bylo možné dopravit zásoby až nahoru k zřícenině. Lehce upravená horní vyhlídková plošina posloužila jako improvizovaný provoz s prodejem teplých nápojů a suvenýrů. K pohodlí příchozích byly přivezeny lavička i odpadkový koš. Nechyběla výstava obsahující ukázky dobových zbraní, výstrojních součástí nebo expoziční panely s dobovými fotografiemi, nákresy a zajímavostmi o středověkých představených opevněních.

Na místě byla desinfekce, charakter místa pak neumožňuje shluk lidí. Propagace nebyla žádná: oživený Pustý hrádek je pojat jako překvapení pro příchozí výletníky. Chodívají sem po celý den, pravidelně. Ohlasy byly bez výjimky kladné, všemožná podpora potěšila. Provoz na Pustém hrádku je více spíš zpestření, do jisté míry extrémní sport. Rozhodně nemůže nahradit návštěvnický provoz běžný na hradě.

Stavební práce, památková obnova

Stavba nových WC pro veřejnost

V listopadu roku 2019 bylo přistoupeno k demolici původní budovy WC pro veřejnost, pro rok 2020 tedy nastala nezbytnost vybudování objektu nových WC, aby byl udržena dostatečná míra návštěvnického komfortu. Výstavbou WC pro veřejnost pokračovaly investice do kvality turistické infrastruktury, v níž se nesl v podstatě celý rok 2020.

Demolice budov bývalé ČOV a původních WC

Demolice dvou budov v příkopě před purkrabstvím, jež byla zahájena v listopadu předcházejícího roku, byla dokončena v lednu. Sestávala z demolice:

- 1) Kamenné budovy bývalé ČOV, jež byla v příkopě před purkrabstvím vystavěna v 80. letech minulého století. Po dokončení nové ČOV, která byla v roce 2018 vystavěna mimo hradní areál, pozbyla původní stavba svůj účel.
- 2) Kamenné budovy původních WC pocházejících z roku 2000, u nichž byl již dříve kvůli statickým poruchám konstatován natolik havarijní stav, že nebylo doporučeno jejich další využívání. Z důvodu nedostatečně zhuťných základových pasů objektu docházelo k jejich vychylování, které mělo za následek trhání zdiva a podlah.

Provedení demolice se ujali najatí brigádníci z Kašperských Hor: Martin Voldřich, Tomáš Kotek a Jan Růžička. Tím se značně ušetřily náklady na celou operaci. Kámen z obvodového zdiva obou bouraných budov byl ponechán v příkopě na haldě, aby byl použit na podezdívku budovy, čímž byly zpevněny základy objektu i zmírněn přístupový terénní spád. To bylo nezbytné při záměru mít bezbariérové WC. **Demolice** proběhla v rozmezí **od 6. 12. 2019 do 7. 1. 2020**. Pro veřejnost po tu dobu sloužily staré toalety v purkrabství, k nimž byl umožněn dočasně přístup.

Stavba nových WC

Už koncem roku 2019 bylo upuštěno od původní koncepce vyprojektované Pavlem Mikulenkou. Novým projektantem se stal Ondřej Vrhel. Jemu, coby původem místnímu budiž ke cti, že projekt dobrovolně připravil a dotáhl do konce bez nároku na honorář.

28. 4. bylo vydáno **stavební povolení**.

O zhotoviteli stavby rozhodla ještě v dubnu Rada města, stala se jím dceřiná městská společnost Technické služby. Vedle nich fungovalo ještě několik subdodavatelů (např. střešní krytina, vzduchotechnika, elektroinstalace).

30. 4. byla předáno staveniště, a byla **zahájena výstavba**.

Kolaudační souhlas byl příslušným stavebním úřadem vydán **28. 7. 2020**.

Nová budova toalet je prostornější a poskytuje bezbariérový vstup. Její součástí je i malá úklidová místnost, kterou se vyřešil problém s každodenním přenášením úklidových prostředků a hygienických potřeb pro zásobování toalet na velkou vzdálenost. Přirozeně se tím zkrátila i doba na úklid, který si průvodci zajišťují sami. Do doby dokončení stavby fungovaly dočasně před branou mobilní toalety.

Byl to sice vcelku náročný ústupek z běžných standardů, ale návštěvníci byli trpěliví.

Odměnou jim jsou nové a komfortní toalety. **Výstavba vyšla celkem na 1 455 856,- včetně DPH.**

Rekonstrukce a obnova západní bašty

Koncem zimy bylo plánovaně přistoupeno k částečné rekonstrukci tzv. západní bašty. Objektu v západní části nádvoří při hlavní bráně do hradního areálu, jehož vrchní patra slouží jako zázemí pro sezonní pracovníky. V přízemí jsou pak provozovny a skladovací prostory.

Práce byly rozděleny do dvou etap. První, rekonstrukce interiérů ubikace, se ujal externí subjekt, jenž byl na základě předložených nabídek schválen Radou města. Práce byly zahájeny v únoru, a dokončeny o měsíc později.

Vyčištění a obnovu průčelí se uskutečnila svépomocí, jen za pomoci brigádníků. Obnova proběhla v průběhu dubna. Veškeré práce byly konzultovány s orgány státní památkové péče, jež na celý rozsah vydaly závazné stanovisko a prováděly odborný dohled.

Interiéry západní bašty

První etapa spočívala v opravě interiérů dřevěné vrchní konstrukce: dvou místností, chodby a schodiště. Jednalo se o 40 m² podlah a 150 m² vnitřních stěn, jež byly zatepleny v rozsahu 140 m². Rozsah provedených prací byl následující:

- odstranění nátěrů z truhlářských konstrukcí obroušením
- úprava stávající elektroinstalace
- zbroušení dřevěných podlah, nátěr základním lakem a vrchním lakem pro vysokou zátěž
- montáž podkladových roštů pro umístění tepelné izolace
- vnitřní zateplení stěn minerální vatou, a to po obvodu celé vrchní dřevěné konstrukce
- vytažení stávajících vypínačů a zásuvek do úrovně nového palubkového obkladu,
- obložení stěn palubkami z měkkého dřeva natřené bezbarvým lakem
- zakrytí přírodních kabelů ke stropním svídlům do palubkového podhledu
- osazení nových podlahových lišt
- zbroušení a nátěr schodů, výměna poškozených stupnic schodiště za nové
- výměna dveřního a okenního kování

Zhotovitelem prací byl Radek Smetana (IČO 68832273), jenž smluvený rozsah prací provedl **za 231 715,- vč. DPH**. Výměnu elektroinstalace zajistili místní EVK.

Průčelí západní bašty

Druhá fáze obnovy západní bašty započala začátkem dubna, jakmile dostatečně vystoupaly venkovní teploty, aby dovolily nátěry exteriérů. Hrad byl vzhledem k opatřením proti šíření virů ještě uzavřen, proto byl pro práce volný a ničím nerušený prostor.

Spočívala nejprve v šetrném chemickém odstranění zašlých laků a nečistot z dřevěného průčelí. Následně byla dřevěná konstrukce opatřena novým nátěrem, což se týkalo i vrchního ochozu. Stejně jako předcházejí etapa, i tato probíhala ve spolupráci s orgány státní památkové péče, jež se prakticky promítla v konzultaci použitých nátěrů a odstínů, k čemuž bylo vydáno závazné stanovisko. Ve výsledku se sjednotil odstín průčelí dřevěné spodní konstrukce a vrchního ochozu. Na vrchní fotografii je zobrazen stav po očištění, se vzorníkem uvažovaných odstínů finální krycí vrstvy, na níž byly použity tenkovrstvá impregnační lazura s voskovým efektem

Úklid a zapojení brigádníků

Už před samotným zahájením stavebních úprav v západní baště vypomohl s úklidem místní kašperskohorský skautský oddíl „Medvědi“, který nezištně vyklidil západní baštu v době, kdy zkraje roku nebyla obývána, a hrad neměl kromě kastelána žádné jiné zaměstnance. Mimo jiné byl zlikvidován starý a nevyhovující nábytek, který byl na multikáře postupně odvezen do sběrného dvora. Po zabydlení se začátkem hlavní turistické sezony si úklid zajišťují sami brigádníci. S koncem každého dvoutýdenního turnusu je nezbytné dalším příchozím předat zázemí v nejlepším možném stavu a pořádku.

Nový nábytek, vybavení zázemí pro brigádníky

V době první vlny koronaviru byly zavřené všechny hotely a pensiony, jejichž personál se mezitím zpravidla věnoval renovacím a úklidu. Ty v blízkém okolí jsme oslovili, zda by mohli postrádat nějaký vyřazený nábytek. Díky tomu se nábytek dostatečně obměnil a opravené prostory smysluplně zaplnily.

Údržba, památková obnova

Prostředky do obnovy byly investovány v roce 2020 do rozvoje a zlepšování turistické infrastruktury, kvality služeb, návštěvnického provozu i zvyšování ubytovacího komfortu pro sezonní pracovníky, protože právě tyto investice jsou do budoucna předpokladem finančních příjmů, díky nimž lze s péčí řádného hospodáře zachovávat hodnotu kulturní památky.

Důležitým faktorem je také nutnost kastelánova postupného a neustálého rozvíjení odborného rozhledu v oboru památkové péče a znalostí samotné památky. Jen díky tomu by nemělo docházet k unáhleným krokům a neodborně provedeným zásahům, jež by mohly nevratně poškodit vzácnou gotickou památku a její historickou vypovídací hodnotu. Z těchto důvodů v roce 2020 sice probíhala pravidelně údržba různého rozsahu, nikoliv však památková obnova v původním slova smyslu. Pozornost jsme v roce 2020 věnovali zejména dřevěným konstrukcím, jejich opravám a údržbě. V březnu 2020 nastoupil jako stálý zaměstnanec hradu Pavel Krejčí, velmi zkušený stavební truhlář z Hartmanic. Rozsah realizovaných prací za první rok je úctyhodný, stejně jako jejich kvalita.

Začátkem roku 2020 jsme usilovali o získání finančních prostředků na záchranu původní středověké cihelné helmice na západní věži, jejíž záchranu (přestřešení) projektoval již minulosti Martin Volejník. Bylo přistoupeno k etapizaci prací, aby byla zvýšena šance na získání veřejné podpory. V případě získání grantů Město Kašperské Hory závazně přislíbilo kofinancování ve výši 1 500 000,-. Návrh projektu byl projednán v rámci památkového programu Plzeňský kraje a v Havarijním (střešním) fondu Ministerstva kultury. Podpora však bohužel nebyla získána, a to z důvodu nedostatku finančních prostředků. Záměru se však nevzdáváme, a helmici zastřešíme.

Přírodní pohromy v roce 2020

9. února se nad Evropou přehnal orkán Sabine, který v nárazech dosahoval až 200 km/h. Napáchal škody bohužel i na hradě Kašperk, a to v rozsahu především utržených okenic, poškozených plotů, odpadkových košů, dřevěných schodů, aj. Všechny škody byly zakrátko opraveny.

Hradní hospodářství

Hospodářské zázemí hradu

V březnu byl zkolaudován již dříve postavený dřevěný přístřešek pod branou, jenž slouží jako ovčín a sklad zahradní techniky. V červenci byl ohlášen jako objekt hospodářství (reg. č. provozovny 32084513)

Hradní zahrada

V březnu byla při jižní patě východní věže zřízena hradní zahrada, jež by mohla svými plodinami zásobovat gril i obyvatele hradu. Je to krok k jisté soběstačnosti, jejíž smysl je prezentován i návštěvníkům. V hradní zahradě jsou pěstovány následující plodiny: rajčata, máta, meduňka, cukety, majoránka, libeček, atd.

Nakládání s odpady

Veškerý odpad, který vyprodukuje hrad v průběhu roku, si sami vyvážíme do sběrný odpadů v Kašperských Horách. V sezoně k transportu používáme především hradní multikáru, čímž dochází k velké finanční úspoře. V březnu jsme u multikáry nechali vyměnit startér za nový. V červnu jsme se pak potýkali s její nepojízdností. Mechanik zjistil, že kdosi vhodil kus kartonu do nádrže, čímž byl ucpán přívod paliva. Nebyla to bohužel jediná sabotáž. V červenci neznámý pachatel v průběhu dne rozbil zadní sklo u nedaleko brány zaparkovaného osobního vozu vedoucího provozu.

Hospodářské výsledky

Hospodaření hradu Kašperk v roce 2020

Nedaňové příjmy

Plán příjmů podle rozpočtu na rok 2020

8 040 000

Skutečné příjmy za rok 2020

8 905 485

Běžné výdaje

Plán běžných výdajů podle rozpočtu na rok 2020

7 150 000

Skutečné běžné výdaje za rok 2020

8 108 100

Výsledek hospodářské činnosti za rok 2020

797 385

Kapitálové výdaje, městské investice

Městské stavební investice v roce 2020

1 455 856

Přijaté dotace a granty

Přijaté dotace a granty v roce 2020

0

Tabulku zpracoval V. Kůs, podklady: Finanční odbor MěÚ Kašperské Hory.

Zhodnocení hospodaření v roce 2020

Výsledek hospodaření hradu ovlivnila celosvětová pandemie nemoci covid 19. Ten do České republiky přišel v březnu 2020, kdy byl již sestaven úplný pětičlenný tým hradu, jenž byl připraven otevřít hrad veřejnosti od soboty 14. 3. Plnohodnotný provoz započal teprve 25. května a skončil předčasně brzy, už 12. října. Kvůli nuceným uzavírkám jsme přišli o tržby odhadem dva miliony korun.

Navzdory omezenému provozu byly překročeny příjmy

Zvýšení příjmů přineslo zejména zdražení vstupného a cen v občerstvení, profesionalizace provozu a návštěvníkům komfortnější prostředí.

Navzdory omezenému provozu byly zároveň překročeny i výdaje.

Vysoké provozní náklady v hospodářské činnosti navýšily především následující důvody:

- Jarní obnova a rekonstrukce západní bašty, ubytování pro zaměstnance hradu (vše hrazeno z kapitol hospodářské činnosti)
- Investice do hmotného vybavení a zázemí provozu pro veřejnost
- Kompletní narovnání skladových zásob na nákupní ceny, které bylo uskutečněno 30. 9. 2020
- Vyšší mzdové náklady z důvodu celoročního zaměstnávání pětičlenného týmu

Podstatné je vzít v úvahu také skutečnost, že pro kastelána bez předchozích zkušeností v organizaci cestovního ruchu a správy památkového objektu to byla vůbec první sezona, byť nebyla v úplném rozsahu plnohodnotná, nicméně extrémní z hlediska nenadálých a pro provoz zcela zásadních změn.

Zhodnocení činnosti v roce 2020

V březnu byl ustanoven základní tým hradu, jenž může zajišťovat provoz pro veřejnost i v době mimo sezónu, což ovšem nebylo možné využít v roce 2020 kvůli covid 19, a to jak na jaře, tak ani na podzim a v zimě.

Uskutečnily se značné investice do profesionalizace provozu pro veřejnost, komfortu pro návštěvníky v podobě nových WC, posunula se vpřed kvalita ubytování pro sezonní zaměstnance a vybavenost zázemí jim určeného.

K velké spokojenosti návštěvníků se uskutečnily tradiční formáty kulturních akcí a žánrů, jež byly na hradě Kašperk v minulosti obvyklé (noční prohlídky, divadlo Kašpar, dny Trojhradí). Celkově vzato byla kulturní nabídka pestrá a vytrvalá po celou dobu, kdy možné hrad zpřístupnit návštěvníkům.

Výhled do roku 2021

Cíle hospodaření

Snižování celoročních provozních výdajů

- Omezení větších stavebních investic
- Údržba hradu prováděná v maximální míře z vlastní režie
- Omezení zaměstnávání brigádníků mimo hlavní turistickou sezonu
- Maximální možné využití stálých zaměstnanců v mimosezonním období

Maximální využití příjmového potenciálu památky

- Památka bude pokud možno běžně otevřena mimo hlavní sezonu
- Uskuteční se ideálně tradiční velikonoční a zimní program
- Příprava atraktivních a kvalitních kulturních akcí a doprovodných programů
- Aktivní zaměření na cílové skupiny potenciálních návštěvníků
- Částečné zdražení vybraných druhů zboží v občerstvení
- Snaha o získání veřejné podpory na záchranu cihelné helmice
- Aktivní oslovování společností s možností firemních akcí a pronájmů
- Propagace svatebního potenciálu a doprovodných služeb

Ekonomická východiska, prognóza

Nejistota ohledně cesty ven z celospolečenské krize způsobené covid 19 se dozajisté odrazí i v míře spotřeby a výši utrácených peněz, navíc pokud byly vystaveny likvidačním podmínkám celé oblasti hospodářství, což se týká služeb, turistického ruchu obzvlášť. Z hlediska ekonomického cyklu vstupujeme do recese. Plyne z toho pro nás, abychom šli cestou úspor, protože není zaručeno, že lidé budou utrácet stejně jako v předcházejícím období konjunktury, jež se postupně od roku 2014 vyznačovala dosud nevídanou prosperitou a vysokou mírou spotřeby.

Na druhou stranu jsou s předstihem zřetelné jisté limity pro možnosti dovolené v zahraničí. Pokud budou země jakkoliv omezovat pohyb zahraničních turistů, dá se očekávat podobná situace jako v roce 2020: občané České republiky stráví letní dovolené v tuzemsku. Tento důsledek by nám byl přínosem.

Znovuotevření hradu, začátek sezony

Do roku 2021 vstupujeme s nejistotou, kdy bude moci být hrad Kašperk znovu otevřen. Probíhající uzávěra segmentu turistického ruchu nemá ani žádnou vidinu časového období, kdy by k němu alespoň v omezené míře mohlo dojít. Chceme být připraveni na březnový provoz, kdy v části okresů stále ještě trvají jarní prázdniny. Pokud byl hrad Kašperk jeden z posledních hradů, který byl otevřen, tak chce být i jeden z prvních.

Otevírací doba

Volné pondělky

Vzhledem k velkému náporu návštěvníků v průběhu léta se osvědčily zavřené pondělky, během nichž jsou zavřené také všechny jiné památky, muzea, apod. Vzhledem k velkému vypětí ve zbytku týdne se velmi hodí jeden odpočinkový den. Personál volné pondělky vítá. Navíc umožňují provádět činnosti, jež by byly během návštěvnického provozu jen těžko proveditelné, například stavbu divadelního podia a hlediště v prostorách bývalého paláce.

Prohlídky v roce 2021

Základní okruhy

Oblíbený a nejnavštěvovanější prohlídkový okruh **Život na hradě** zůstane zachován beze změn. Druhý základní okruh **Stavba hradu** dozná změn, jež jej transformují do prohlídky s názvem **Proměny hradu**. Tematickou předlohou je speciální a osvědčená prohlídka z prvních Dnů šumavského trojhradí 2020, jež reflektuje i novější stavebně-historický vývoj památky a různé přístupy k památkové péči.

Dětské prohlídky

Rok 2021 bude i návratem přepracovaných dětských prohlídek. Vzhledem k tomu, že je na českých a moravských památkách jen omezená nabídka prohlídek pro děti druhého stupně ZŠ, Kašperk půjde cestou interaktivního poznávání stavebních slohů a obecně středověkého stavitelství, a to praktickým i hravým způsobem současně. Zacílení směřuje především na školní výpravy, jež hrad navštěvují v květnu a červnu, dále pak na rodiny s dětmi.

Dobrodružný výprava do hradu

Osvědčený a vyhledávaný formát poutavých prohlídek s Karlem Ešnerem pro děti ve věku 7-13 let bychom rádi na Kašperku uvedli nejen během zimního provozu mezi svátky, nýbrž pravidelně i v průběhu roku. Podle předběžné domluvy například jednou měsíčně. Rodiny s dětmi by obecně měly být naší důležitou cílovou skupinou, pro níž má smysl připravovat zvlášť určený doprovodný program.

Speciální prohlídky, Dny šumavského trojhradí

V roce 2020 byly příležitostmi pro speciální prohlídky Dny šumavského trojhradí. V roce 2021 by tomu mělo být podobně. V červnu přijde téma „Fortifikace a dobývání hradů“, v září „Odívání ve středověku“. V době letních prázdnin počítáme s nočními prohlídkami, jež se uskuteční v červenci a srpnu.

Plán kulturních akcí

Divadla

Na jaře a na podzim, obecně v mimosezonním období, bychom rádi umožnili vystoupení menším a ochotnickým souborům z blízkého i vzdálenějšího okolí. Podobná vystoupení mimo jiné podpoří lokální spolkovou činnost a přitáhnou pozornost potencionálních diváků a návštěvníků i v turisticky méně exponovaných obdobích.

V srpnu bychom rádi opět uspořádali divadelní představení Spolku Kašpar z Divadla v Celetné. Ve hře je repríza loni poprvé uvedeného Macbetha nebo obnovená premiéra Roma a Julie. Nad konkrétními tituly a termíny ještě proběhne jednání. Pokud se uskuteční, inscenace se odehraje opět v prostorách bývalého paláce. Předprodej vstupenek bychom rádi zahájili tentokrát s větším předstihem.

Byť se jednalo o improvizovanou příležitost, rádi bychom ve spolupráci se Spolkem Kašpar uvedli na nádvoří před purkrabstvím reprízu Popelky nazaretské. Divadelní představení by mělo být pojaté jako prosincový open-air, tentokrát snad s větší diváckou kapacitou.

Co očekáváme v roce 2021?

Možnost hrad otevřít veřejnosti na více než 4,5 měsíců v roce. Neradi bychom přišli zejména o Velikonoce a zimní provoz po vánočních svátcích, což jsou i z hlediska příjmů velmi lukrativní události. Snížení reálných provozních nákladů, žádné městské investice, a naopak zvýšení příjmů. Celkově bychom hospodaření chtěli optimalizovat a vhodně přizpůsobit situaci, jež letos bude panovat. **Budeme však především vděční za každou příležitost otevřít hrad veřejnosti.**